

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XCII Ч. 177. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ВІВТОРОК, 17-го ВЕРЕСНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 17, 1985 No. 177. VOL. XCII

Філателісти вшановують український герб

UKRAINEPHX 85

October 12-14, 1985

10 ПОШТА 10

SOЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ФІЛАТЕЛІСТІВ І НУМІЗМАТИКІВ
UKRAINIAN PHILATELIC AND NUMISMATIC SOCIETY

Архив з тризубами України.

Монреаль, Кве. Союз Українських Філателістів і Нумізматиків проголосив, що з нагоди 1000-річчя тризуба як гербу в українській історії, СУФБ видасть відтворені перші тризуби в українській державі.

Цей архив буде виданий на першому міжнародному з'їзді і виставці тут в липні 12-го до 14-го жовтня ц.р.

Цей проект містить в собі двоколірний архив у величині 7-8 інчів, на яких відбиток тризуба, як вживала пошта в часі незалежності України.

Союз Українських Філателістів і Нумізматиків тепер нараховує понад 300 членів, розкинених по цілому світі. Членська вкладка виносить 12 дол. річно, що включає малу газетку, яка

Підготовка до 13-го балю української преси у повному розгарі

Філадельфія. — Старанням Фінансової комісії СФУЖО на Америку, що її очолює Марія Харина, та СУЖА, що її очолює Олександр Кузьмич, відбувається тут 13-й з черги Балю української преси в суботу, 2-го листопада ц.р., в аудиторії місцевої парафії св. Йосафата, при Дитмані і Дістані аудиторії.

Підготовка до цього балю є в повному розгарі. Діловий комітет відбув уже кілька засідань та розіслав до всіх українських часописів, журналів та видавництв запрошення взяти участь у цьому річницькому імпрезі та згодувати своїх репрезентантів і кандидаток до конкурсу краді та двоох князів української преси в ЗСА на 1986 рік.

Вибором займається жорі у такому складі: Оксана Драган-Крайній, керівник Українського Відділу "Голосу Америки" — голова жорі; та члени: Стефанія Бернадина, мистецько-малар, громадська діячка, інж. Тарас М. Грицай, голова Літературно-Мистецького Клубу в Нью Йорку, Юрій Оранський, диригент, музикознавець і професор музики, та Ліда Феценко-Чопицька, колишня краді української преси.

БЕНКЕТ І ЗАБАВА "ШОСТОКРИЛИХ"

Іст Гановер, Н. Дж. — 18-й Куринь УСП-ок "Шостокрилих", відзначаючи свій 25-літній Ювілей, влаштує бенкет і забаву в суботу, 28-го вересня ц.р., в приміщенні Рамала Інн. Початок бенкету о год. 8-й вечора: забаву о год. 10-й; гратиме оркестра "Іскра". В програмі: призначення УСП "Шостокрилих"; вступ 25 доларів від особи за бенкет і забаву; тільки за забаву — 7 дол. при дверях 10 доларів. Столики замовляти в Дарки Бакалещ-Коваліської, тел (201) 794-8731.

ЗАПЛЯНОВАНО РЯД ЗУСТРІЧЕЙ З РЕДАКТОРАМИ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ

Торонто. — Від 7-го до 9-го жовтня ц.р. відбується тут редакційна конференція в справі другого тому англо-українського словниково-енциклопедії України (АЕУ-2), який заплановано видати при кінці 1987 року.

Початковий наклад 5,000 першого тому АЕУ-2 розпродано протягом восьми місяців. Це переконливий доказ, як дуже це видання потрібне. Другий наклад цього тому вже готовий і плянується його продати на всіх зустрічах представників редакції і видавництва енциклопедії з громадянством, які відбуваються в 23 містах ЗСА, Канади і Австралії у вересні, жовтні, листопаді і грудні ц.р.

Мета зустрічей — збудувати мільйонний "Вічний Фонд Енциклопедії України" для забезпечення її постійних видань "Україна: A Concise Encyclopedia" і "Encyclopedia of Ukraine".

Визнані як найважливіші творці української діаспори організатори прохують всі церковні громади, товариства, установи і організації делегувати своїх представників на ці зустрічі.

У видавництві "Молоде Життя" (Париж-Мюнхен) вийшла книжка д-ра Володимира Кубійовича "Мені 85", яку можна буде набути на зустрічах, якщо транспорт настане на час.

УОКЦентр започатковує сезон імпрез

Філадельфія. — Імпредова комісія УОКЦентру у Філадельфії щорічно влаштовує першу осінню імпрезу під назвою Коктейль-бенкет.

Цього року такий вечір з гостинною відбувається в суботу 21-го вересня, о год. 8-й вечора. Ця розвагова імпреза започатковує ряд імпрез, які комісія Центру запланувала на 1985-86 рік.

Комітет підготував зустріч з визначними громадянами, доповіді, музичні вечори, мистецьку виставку тощо.

В розваговій частині виступлять: талановита концертна піаністка Ірена Пелеш-Зварич; перший раз у Філадельфії виступить молодий скрипаль Володимир Александрук, градуант школи сценічного мистецтва учень К. і Н. Кестелман градуант університету Мейн, тепер концертмайстер камерної оркестри в Принстоні; Богдан Андрусиниш відіграє кілька пісень при власній акомпаньяменті гітари.

Проголосили науковий конкурс УІТ

Нью Йорк (УІТ). — Управа Історичного Товариства проголосила третій з черги конкурс з ділянки історії України. Фундатором конкурсу є Український Літературний Фонд ім. Івана Франка в Чикаго.

Жорі УІТ, що його очолює науковий секретар, проф. Олександр Домбровський, відповідала за відзначення найкращих наукових праць з історичної тематики, які появились друком або були представлені в машинописі за роки 1985 до 1986 включно. До розпорядження жорі є дві нагороди: перша у висоті 1,000 дол. і друга у висоті 500 дол. Конкурсні праці (монографії) повинні бути тематично пов'язані з Тисячоліттям Христіанства в Україні або з вибраною проблемою української історіографії. Праця може бути написана або надрукована українською або англійською мовами. Об'єм праці повинен бути не менший як 100 сторінок. Наукові жорі в складі трьох осіб — два інші члени будуть подані пізніше — після переведення оцінки надісланих праць признає згідно з вимогами першу й другу нагороду. Праці слід надіслати в трьох примірниках рекомендованою поштою на адресу: Ukrainian Historical Association, 165-16 Clinton Terrace, Jamaica, New York, N.Y. 11432.

Результат конкурсу — 1-го січня 1987 року.

Представник "Смолооскипу" відвідав Японію

Токіо, Японія (УІС "Смолооскипу"). — У четвер, 22-го серпня ц.р., до Японії прибув на тридцятидні перебування представник "Смолооскипу" Оєні Зінкевич.

Зразу після прибуття до Токіо він відвідав відомого японського журналіста, перекладача і дослідника та члена японської секції Міжнародної Амністії Шін Ічі Масагакі. Того ж дня японські друзі України гостинно його обідали, в якому взяли участь крім Шін Ічі Масагакі, президент Об'єднаного інституту праці Японії, дружина японського генерала Фуджіко Тонго і

Д-р О. Бачинська очолила професійне товариство

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Д-р Оксана Бачинська з Джерзі Сіті, Н. Дж. стала першою жінкою президенткою Товариства дентистів в повіті Гадсон.

Д-р О. Бачинська народилася в Джерзі Сіті, ходила до Академії св. Домініка і закінчила університет св. Петра, де отримала бакалаврат з природничих наук в ділянці біології. В 1974 році отримала диплом з дентистик в Нью-Джерському університеті дентистки і медицини. Д-р О. Бачинська стала членкою Товариства дентистки в повіті Гадсон в 1975 році і займала численні пости в його управі.

Д-р Бачинська одружена із Віктором Геймуром.

Д-р О. Бачинська

В. ПОЛОВЧАК ВИГРАВ СПРАВУ У ВИЩОМУ СУДІ

Чикаго. — Адвокат Юліан Куляс, який займається справою оборони українського юнака Володимира Половчака від самого початку, інформує, що вища судова інстанція скасувала рішення нижчого суду у справі примусового виїзду його клієнта до СРСР, з батьками чи без батьків, але визнала також аргументацію Американської унії громадянських свобод, що Департамент справедливості повинен був повідомити батьків про своє рішення надати право перебування В. Половчака в ЗСА і не вислати його силою до висвятого Союзу, якщо він собі цього не багатиме.

Натомість в іншому судовому рішенні говориться, що нижчий суд не повинен був замикати очей на факт загрози для союзу громадян, які у певному періоді часу не поверталися на батьківщину, критикували політичну систему в СРСР і переконані, що за ці висловлювання їх можуть там покарати. Права малолітнього В. Половчака так само важкі, як права дорослої людини, яка попросила Уряд ЗСА надати їй політичний азил.

Нижня судова інстанція, яка прийняла це рішення, що батьки Володимира мають право забрати, навіть проти його волі, назад в Україну, прийняла до уваги рішення вищого суду.

Адв. Ю. Куляс переконаний, що після цього В. Половчак не грозить вже більше насильною передачею советським чинникам тим більше, що йому за два тижні сповнились 18-й рік життя і тоді він зможе сам рішати про свою долю.

В Мозамбіку розстріляли совєтського старшину

Лісбона, Португалія. — Пресове агентство Ройтерс інформує, що праві, тобто антикомуністичні повстанці в Мозамбіку захопили в полон, засудили і розстріляли совєтського лейтенанта Ніколая Васовицького. Крім того вони зв'язали оборону своєю головною базу перед наступом регулярних військ Мозамбіку, Зімбабве і Танзанії у числі біля 17,000 вояків і, згідно з інформаціями кореспондентів, повстанці забили 519 вояків і втратили своїх 89 повстанців. В офіційній на повстанців головну роль відігравало летунство Етіопії.

як, як відомо, також має комуністичний уряд і побороює всі рухи спротиву, які мають антикомуністичний характер.

Згідно з інформаціями засобів масової інформації у Португалії, повстанців не було більше, як 1,500 осіб.

Присутність совєтського старшини по стороні згаданих армій вказує, що комуністична імперія вдержує в Африці своїх так званих "дорядників", а деякі західні військові спостерігачі кажуть, що також військові частини, крім частин комуністичної Куби.

В СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ДЕЯКІ заходи уряду в Південно-Африканській Республіці у напрямі злагіднення існуючого напруження між білими і чорними африканцями, заворушення в деяких повітах дали триває. В кінці минулого тижня загинуло принаймні сім чорних африканців, один білий учитель був тяжко поранений, правдоподібно товою чорних хуліганів, у висліді чого поліція потурбувала 10-ох негритів, відповідальних за напад на нього. Негри не задоволені планами уряду білої меншості поступово вводити в життя нові закони, які гарантуватимуть поширення громадянських прав для негрів, але хочуть повної свободи і зрівняння з білими африканцями. Дивно, кажуть політичні спостерігачі, що до цього їх заохочують їхні лідери, а навіть церковні достойники, знаючи, що такий план нерéalний, принаймні під теперішню пору, і небезпечний з огляду на існуючі в ПАР закони.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Регена, побоюючись поширення ядерної зброї на нові країни, вислала до Пакистану й Індії двох своїх високих речників, щоб переконати тамтешні уряди в недоцільності продукції ядерної зброї в обличчя економічної кризи, яку переживають обидві країни і небезпеки поширення цієї зброї в азійських країнах. Заступник державного секретаря для справ Азії Майкл Г. Армакост і Доналд Р. Форгіс, третя особа в Раді Крайової Безпеки, мають переконати уряди в Індії і Пакистані про безпеку їхніх планів в ділянці ядерної індустрії.

ПРОВІНЦІЙНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ суд в Китайській Республіці відкинув відклик американського підприємиця Річарда С. Ондрика, засудженого за підпад готелю Гарбін, у пожежі якого загинуло 10 осіб. Суд потвердив присуд американця на 18 місяців тюрми і заплати коштів витрат готелю в сумі 50,800 американських доларів. Асоційовані Прес інформують, що адвокат Ондрика заявив кореспондентам, що він внесе відклик до ще вищої судової інстанції.

САЛЬВАДОРСЬКА ПОЛІЦІЯ, розшукуючи за дочкою президента Хозе Наполеона Дуарте, Інєз, перешукують помешкання також прихильників до уряду осіб, так званих певні квартири, які дуже часто марксистів вживають для переховування пошукуваних терористів чи навіть зброї, знаючи, що поліція і військові не будуть робити обшуків в цих приміщеннях. Це однак не означає, що всі власники таких помешкань співпрацюють з прокомуністичними партизанами. Їх дуже часто ліві терористи закладали в їхні власні родині і тому вони не зголошують випадків на поліцію. Спостерігачі і кореспонденти, які мали нагоду розмовляти з такими особами, кажуть, що цим тасмнимі операціями в Ель Сальвадорі керують переважно кубинці, а навіть еспаномовні росіяни, старшини КГБ.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ аналітики, очевидно, тільки деякі, заявили, що дні західнонімецького канцлера Гельмута Коля пораховані, мовляв, через вічні шпигунські скандали, підмову президента Роналда Регена, віддати військовий цвинтар в Бітбургу й інші труднощі. Але західнонімецькі аналітики не погоджуються з думкою американців, а газета "Франкфуртер Альгемайне Цайтунг" навіть назвала міркування аналітиків ЗСА "побожним бажанням деяких кіл позбутися з уряду в Бонні здекларованого антикомуніста і найближчого та найвірнішого альянса Америки".

КУБІНСЬКИЙ ДИКТАТОР Фідель Кастро наказав своїм пропагандистам давати більше програм в офіційному державному радіо і телебаченні західної музики і американських, зокрема ковбойських, пригодницьких і містерійних фільмів.

ПОГІРШУЮТЬСЯ ВІДНОСИНИ МІЖ ССРС І ВЕЛИКОБРИТАНІЄЮ

Лондон, Великобританія. — Дипломатичні відносини між Совєтським Союзом і Великобританією значно погіршилися у зв'язку із шпигунською аферою, яка розпочалася минулого четверга, 12-го вересня ц.р., а її започаткувала втеча високого старшини совєтського КГБ Олега А. Гордієвського, який розкрив цілу сітку совєтського шпигунства, у висліді чого уряд прем'єр-міністра Маргарет Тачер викинув з країни 25 так званих "дипломатів", працівників торговельної місії, журналістів та інших совєтських громадян, які, крім своїх обов'язків, займалися ще шпигунством в користь своєї країни.

Совєтські лідери, а злядоного Політбюро, ядро якого творять тепер колишні провідні КГБісти, не заборилися з відповіддю. Рада Міністрів ССРС, а злядоного міністерство закордонних справ, на чолі якого стоїть колишній грузинський "перший" КГБіст Едуард Шеварднадзе, наказало 25-ом британським дипломатам покинути ССРС на протязі 10-ох днів за нібито "шпигунство".

Справа з викиданням шпигунів з Великобританії ще не закінчена. Агентство Асоційовані Прес повідомило 15-го вересня, що прем'єр М. Тачер зустрінулася з кількома найбільш близькими своїми співробітниками. Головною темою розмови була справа дальшого викинення совєтських "дипломатів" з Англії у відповідь на совєтську поспішну реакцію і осудження 25-ох британців з ССРС. Місцеві засоби масової інформації повідомили, що урядова група прийняла певні постанови, але покищо не подала їх до публічного відома. До цієї групи належали, крім М. Тачер ще міністер закор-

донних справ Джефрі Гов і Даглас Гард, міністер внутрішніх справ. Британська преса повідомляє, що рішення буде оголошене публічно і що ходять слухи, що більше совєтських громадян будуть змушені покинути Великобританію. "Все це було можливим у висліді точних інформацій О. Гордієвського, який, як тепер стало відомим, попросив братианський уряд про азил, як отримав з Москви спільний виклик у якому було тільки кілька ляконічних слів: "негайно повертатися до Москви, у важній справі".

Тому, що О. Гордієвський працював подвійним агентом і займав високе керівне становище в совєтській розвідці, він побоювався, що КГБ вже подало на його шід, розкрило подвійне агентство і це було ризиком у його втечі, інформують з Лондону кореспондент "Нью Йорк Тамсу" Дрю Міддлтон.

Виміжачі на Заході появилися численні коментарі і здогади написаних політичними спостерігачами і аналітиками, багато з яких є дуже наївні у відношенні до ССРС, а зокрема до нового совєтського лідера Михайла Горбачова. Головною турботою в цих коментарях є побоювання, що британсько-совєтська шпигунська афера може пошкодити конференції на вершині між президентом Роналдом Регеном і М. Горбачовим у Женеві 19-го і 20-го листопада цього року і переговорах про частинне роззброєння. Інші знову ж наголошували на нових поступуваннях західних розвідчих чинників, які держать під постійним наглядом тисячі совєтських громадян, більша половина з яких займається шпигунством на різних відтинках.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН виступив минулого тижня перед старшинами мешканцями міста Тампа, Флориди, і сказав, що запропонована ним податкова реформа "виправить існуючу систему, при якій дітям важко заощуватися своїми батьками". Якщо реформа буде прийнята, — сказав він, — білим, старим людям та інвалідам не доведеться платити ніцента в рахунок податків". Під час виступу Президент критикував політичних діячів, які, борючись проти реформи, захищають інтереси не всього народу, а різних суспільних груп.

ВІОЛЬОНЧЕЛІСТ І МУЗИЧНИЙ керівник Крайової симфонічної оркестри ЗСА Метислав Ростропович удостоєний престижної премії Альберта Швайцера. Разом з цією нагородою присуджується грошова премія в сумі 10,000 доларів. Премія буде вручена М. Ростроповичеві 13-го жовтня під час концерту в ньюйорському Лінкалн центрі, де великий музикант буде не лише диригувати Крайовою симфонічною оркестрою, але й виконає на віольтончелі концерт Гайдна.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА видав спеціальний рапорт про смерть у совєтському концтаборі українського поета Василя Стуса. "Стус" — сказано в рапорті, — є четвертим українським борцем за права людини, який помер у совєтському концтаборі за останні 18 місяців. Державний департамент глибоко сумує з приводу його смерті... Ми осуджуємо систематичні переслідування мужик українських борців за права людини, таких як Василь Стус, і протестуємо проти грубого і нещодобного поводження з ними у концтаборі".

КОЛИШНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Джиммі Картер надрукував в останньому числі журналу Американської медичної асоціації статтю про шкідливість тютюну і алкоголь. "Тютюн, — твердить колишній Президент, — вбиває біля 1,000 американців кожного дня. Це те саме, якби на летищах Нью Йорку, Чикаго, Лос Анджелеса і Атланти щодня розбивався "Боїнг-747". Не зважаючи на це, ми дозволяємо, щоб тютюн рекламували і продавали". На думку Дж. Картера, багато шкоди приносить кіно і телевізії, бо майже у всіх фільмах герої п'ють і курять.

ВИЙШОВ НОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ, згідно з яким вироблятимуться нові пляшні ліків. Причиною є те, що досі ліки продавалися у пляшках, накривки яких були щільно закриті, щоб малі діти не могли їх відкрити. Проблемаю було, що часто не могли їх відкрити і дорослі. В новому законопроекті сказано, що будуть два сорти пляшок на ліки: такі, що тяжко відкрити для тих людей, які мають маліх дітей в хаті, і такі що їх легко буде відкрити для осіб, в яких діти вже дорослі.

ЩО ХОЧЕ ОСЯГНУТИ президент Роналд Реген від президента Південно-Африканської Республіки Пітера Боти, — запитує політичних спостерігачів і аналітиків. Цю справу дещо вияснив головний дорадник Президента у справах крайової безпеки Роберт МакФарлейн. Розмовляючи з журналістами, він заявив, що цілком ЗСА є привертати спокій в ПАР без життя зброї і вбивства людей, знесення війнякового стану, який дає урядові білої меншості абсолютну владу і силу самосуду, започаткування переговорів між урядом і представниками чорного населення, включаючи суди також у зв'язного Нельсона Менделю.

129 EAST 7TH STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568